

Twee vergelijkbare situaties, twee uit elkaar liggende uitkomsten

Citeersuggestie: N. Beens, 'Twee vergelijkbare situaties, twee uit elkaar liggende uitkomsten', IEF [11343](#).

PR Aviation / Ryanair¹

De luchtvaartmaatschappij Ryanair exploiteert een website waarop direct vluchten kunnen worden gezocht en geboekt. PR Aviation biedt via haar websites wegolo.nl en wegolo.com de mogelijkheid om vluchtgegevens te zoeken en vergelijken, afkomstig van verschillende luchtvaartmaatschappijen, waaronder Ryanair. PR Aviation maakt dus gebruik van de gegevens die Ryanair op haar website aanbiedt.

Ryanair was het daar niet mee eens en beriep zich in de procedure op haar databankrecht en de geschriftenbescherming van haar vluchtgegevens.

Het Hof oordeelde dat er ten aanzien van de vluchtgegevens geen databankrecht bestond, omdat er geen substantiële investering was gedaan in deze databank. Daarbij was van belang dat Ryanair een luchtvaartmaatschappij is, die haar eigen vluchtgegevens genereert en voor haar bedrijfsvoering gebruikt. De kosten die daarmee verband hielden, konden niet als investering in een databank worden meegeteld.

T.av. de auteursrechtelijke bescherming van geschriften zonder eigen of persoonlijk karakter liet het Hof in het midden in hoeverre deze geschriftenbescherming voor databanken nog bestaat. Hoewel het Hof van Justitie de geschriftenbescherming voor databanken enkele weken eerder leek te hebben uitgesloten, neemt het Hof Arnhem in dit geval het (uitgeklede) auteursrecht op de vluchtgegevens zonder verdere bespreking aan. Volgens het Hof bestond namelijk toch geen inbreuk op het auteursrecht van Ryanair door PR Aviation. Het gebruik door PR Aviation viel onder art. 24a Auteurswet: het verveelvoudigen van een verzameling is geen auteursrechtinbreuk indien dit noodzakelijk is om toegang te krijgen en normaal gebruik te maken van die verzameling. Dit verveelvoudigen moet dan wel gedaan worden door een rechtmatige gebruiker. In het onderhavige geval was aan deze voorwaarden voldaan. De gegevens waren openbaar en onbeveiligd toegankelijk en het gebruik door PR Aviation was niet belastend of hinderlijk voor Ryanair. Bovendien toonde PR Aviation slechts de gegevens die van de website van Ryanair afkomstig waren, zodat PR Aviation als rechtmatig gebruiker was aan te merken. Daarnaast maakte PR

Aviation net als elke andere klant normaal gebruik van de vluchtgegevens om per zoekvraag de relevante gegevens op te zoeken. De verveelvoudiging door PR Aviation was tenslotte ook noodzakelijk om op die manier toegang te krijgen tot de gegevens en om daarvan gebruik te kunnen maken.

PR Aviation had dus geen auteursrechtinbreuk gepleegd op de vluchtgegevens van Ryanair. Omdat art. 24a Auteurswet een dwingendrechtelijke bepaling is, kon daar bovendien niet van worden afgeweken via de gebruikersvoorwaarden van Ryanair. Het ophalen, 'scrapen', van informatie door PR Aviation bij Ryanair was dus toegestaan.

Piratenpartij / BREIN²

Het onderwerp van deze zaak is sinds de blokkering van The Pirate Bay bij verschillende internetproviders volop in de schijnwerpers komen te staan. Na de afsluiting is namelijk een wildgroei ontstaan van proxies, die op een bepaalde wijze toch volledige toegang verlenen tot The Pirate Bay, ongeacht of dit gebeurt via een internetprovider die de site heeft moeten blokkeren. Een proxy werkt over het algemeen als een tussenstation tussen de computer van een gebruiker en internet. Een normale proxy leidt deze gebruiker op zichtbare wijze door naar een derde website, zoals The Pirate Bay. De gebruiker zit dan dus op de achterliggende website.

Ook in dit geval was sprake van een proxy. De politieke partij Piratenpartij bood via het subdomein "tpb.piratenpartij.nl" een zogenaamde reverse proxy aan, waarmee directe toegang kon worden verkregen tot alle functies van The Pirate Bay. In tegenstelling tot een normale proxy wordt de gebruiker bij de reverse proxy niet direct doorgeleid naar de website, maar wordt het verzoek van de gebruiker via de proxy doorgestuurd. De resultaten hiervan (lees: de website van The Pirate Bay) worden weer teruggestuurd naar de gebruiker. Het eindresultaat is dus hetzelfde; technisch is er een groot verschil.

BREIN had met succes een ex parte verzoek³ ingediend om de reverse proxy van de Piratenpartij te laten verbieden, waarna deze proxy offline werd gehaald. Piratenpartij heeft

² Ex parte beschikking Vzv. Rb. 's-Gravenhage 13 april 2012, IEF [11191](#). Executiebeschikking Vzv. Rb. 's-Gravenhage 17 april 2012, IEF [11200](#). Herzieningskort geding Vzv. Rb. 's-Gravenhage 10 mei 2012, IEF [11289](#) (Vereniging Piratenpartij tegen Stichting BREIN).

³ Ex parte beschikking Vzv. Rb. 's-Gravenhage 13 april 2012, IEF [11191](#) (Stichting BREIN tegen Vereniging Piratenpartij).

¹ Hof Amsterdam, nevenzittingsplaats Arnhem 13 maart 2012, LJN BW0096, IEF [11064](#) (PR Aviation tegen Ryanair Ltd)

daarna wel een lijst met alternatieve proxies online geplaatst, evenals een nieuwe generieke proxy die toegang gaf tot alle websites (dus niet slechts The Pirate Bay). De onderhavige uitspraak betreft het herzieningskortgeding⁴ waarbij de Piratenpartij primair heeft aangevoerd dat het opgelegde verbod moet worden ingetrokken. In reconventie vorderde BREIN dat de lijst met alternatieve proxies ook verboden werd, en dat de nieuwe proxy The Pirate Bay blokkeert.

In de ex parte beschikking was vastgesteld dat de Piratenpartij als tussenpersoon kon worden geclassificeerd ex art. 26d Auteurswet. Dat haar diensten gebruikt werden door derden die daarbij auteursrechtinbreuk plegen, nam de voorzieningenrechter op basis van het bezoekersaantal al aan. De vereiste proportionaliteit was aanwezig, ook al was het verbod niet 100% effectief en worden er ook legale gebruikers van The Pirate Bay getroffen. Hierbij refereerde de voorzieningenrechter vooral naar de BREIN / Ziggo & XS4ALL-uitspraak⁵. De Piratenpartij voerde ook verder geen steekhoudende bezwaren op tegen het ex parte bevel als zodanig, zodat het gegeven bevel in stand bleef. In verband hiermee werd een verbod van de reverse proxy toegewezen.

Het herzieningskortgeding was ook verder niet gunstig voor de Piratenpartij, want de vorderingen van BREIN in reconventie werden tevens toegewezen. Het blokkeren van The Pirate Bay bij een generieke proxy (dus niet bij een ISP) lijkt daarbij nieuw. Een dergelijke proxy is mijns inziens over het algemeen niet gelijk te trekken aan een proxy die enkel toegang tot The Pirate Bay verschaft.

Samenhang beide zaken

Beide zaken hebben een duidelijke overeenstemming. Zowel PR Aviation als de Piratenpartij geven bepaalde informatie door aan een gebruiker, die hierom uitdrukkelijk verzoekt. Allebei geven zij niet direct toegang tot de achterliggende website of informatie, maar fungeren zij als een doorgeefluik.

Desondanks is de uitkomst in beide gevallen verschillend. Hoewel dit bij PR Aviation/Ryanair niet is aangekaart, hebben zowel PR Aviation als de Piratenpartij technisch gezien een positie als tussenpersoon. Het verschil is echter dat bij PR Aviation derden geen gebruik maken van haar diensten om auteursrechtinbreuk te plegen, zodat zij niet kon worden aangesproken via art. 26d Auteurswet. Met het technische procedé van opvragen en tonen van vluchtgegevens maakte ze zelf ook geen inbreuk, zodat de koek voor Ryanair op was.

Hoewel het technisch gezien bij de Piratenpartij vergelijkbaar is, werd haar proxy door derden gebruikt om auteursrechtinbreuk te plegen, wat al was vastgesteld in de BREIN / Ziggo & XS4ALL-uitspraak. Om die reden was hier wél een verbod mogelijk. Overigens is het waarschijnlijk dat een dergelijke proxy (alleen gericht op The Pirate Bay) ook te verbieden valt onder onrechtmatige daad (vergelijk FTD / Eyeworks)⁶.

Twee vergelijkbare situaties, twee uit elkaar liggende uitkomsten. Speerpunten die hier toch uit volgen: het noodzakelijke gebruik van een gegevensverzameling van derden is toegestaan, indien dit rechtmatig en als een normale gebruiker plaatsvindt. Het aanbieden van een (reverse) proxy die er met name op is gericht auteursrechtinbreuk te plegen, is dat in ieder geval niet.

---

⁴ Herzieningskort geding Vzr. Rb. 's-Gravenhage 10 mei 2012, IEF [11289](#) (Vereniging Piratenpartij tegen Stichting BREIN).

⁵ Rechtbank 's/Gravenhage 11 januari 2012, IEF [10763](#) (Stichting BREIN tegen Ziggo / XS4All)

---

⁶Hof 's-Gravenhage 15 november 2010, IEF [9218](#) (FTD B.V. tegen Eyeworks Film & TV Drama B.V.)